

25. 8. 2005

ID: 35121

Promlčení a exekuce

Právo pravomocně přiznané lze vykonat v exekučním řízení zahájeném v desetileté lhůtě podle § 408 odst. 1 obch. zák.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 1595/2002, ze dne 26.11.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl věci výkonu rozhodnutí oprávněného města P. proti povinné I. C., spol. s r.o., zastoupené advokátkou, pro částku 16 720,- Kč prodejem movitých věcí, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 1 E 281/2000, o dovolání povinné proti usnesení Městského soudu v Praze z 26. října 2001, č. j. 35 Co 409/2001-35, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Shora označeným rozhodnutím městský soud potvrdil usnesení z 28. 8. 2001, č.j. 1 E 281/2000-28, jímž obvodní soud zamítl návrh povinné na zastavení exekuce, odůvodněný námitkou promlčení práva. Se soudem prvního stupně se shodl v závěru, že návrh na výkon rozhodnutí byl podán před uplynutím desetileté lhůty podle ustanovení § 408 obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“). Promlčecí doba začala podle jeho názoru běžet 28. května 1992, dnem podání žaloby (27. května 1993) pak došlo k jejímu stavení ve smyslu § 402 obchodního zákoníku, a protože tento předpis nemá ustanovení o pokračování promlčecí doby, může se, uzavírá odvolací soud, pravomocně přiznané právo promlčet teprve uplynutím „obecné omezující“ promlčecí doby deseti let, jež však ke dni podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí, tedy ke dni 8. 3. 2000, neuplynula.

Pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu napadla povinná dovoláním, kterým, aniž se zabývá otázkou jeho přípustnosti, uplatňuje dovolací důvod upravený ustanovením § 241a odst. 2 písm. b/ občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“). Nesprávné právní posouzení věci spatřuje v závěru, že se právo oprávněného promlčuje teprve v desetileté lhůtě podle § 408 obch. zák.; podle ní totiž k promlčení práva došlo v obecné čtyřleté lhůtě, byť „pozastavené ve smyslu § 402 obchodního zákona, respektive prodloužené o dobu 317 dnů, po kterou běželo nalézací řízení.“ Desetiletou lhůtu podle § 408 obch. zák. považuje dovolatelka za „limitní, tedy nejzazší možnou“, podle jejího názoru však nelze právo (podáním návrhu na výkon rozhodnutí) uplatnit „po uplynutí lhůty stanovené obchodním zákonem pro jednotlivá práva, tedy v daném případě čtyřleté, pozastavené, resp. prodloužené po dobu, kdy běží nalézací řízení, i kdyby lhůta deseti let dosud běžela.“

Nejvyšší soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání a v tomto ohledu dospěl k závěru, že dovolání přípustné je, jelikož napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/ ve spojení s ustanovením § 238a odst. 1 písm. d/, odst. 2 o.s.ř.), který je dán tím, že je v něm řešena judikaturou odvolacího soudu dosud nevyřešená otázka (§ 237 odst. 3 o.s.ř.), jejíž posouzení má význam nejen pro předmětnou věc, ale pro soudní praxi obecně.

Jelikož vady podle ustanovení § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a/, b/ a odst. 3 o.s.ř., jež by řízení činily zmatečným, ani jiné vady řízení (§ 241a odst. 2 písm. a/ o.s.ř.), k nimž je dovolací soud - je-li dovolání přípustné - povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o.s.ř.), v dovolání namítány nejsou a nevyplývají ani z obsahu spisu, a protože jinak je dovolací soud vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně jeho obsahového vymezení (§ 242 odst. 3 věta první o.s.ř.), je předmětem dovolacího přezkumu právní závěr odvolacího soudu, že právo přiznané pravomocným rozhodnutím soudu se (a to i pro účel posouzení, zda je dán důvod k zastavení výkonu rozhodnutí podle § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř.) promlčuje v desetileté lhůtě podle § 408 odst. 1 obch. zák., nikoli tedy ve lhůtě čtyřleté podle § 397 obch. zák., byť prodloužené o dobu trvání nalézacího řízení.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu - sice správně určenou - nesprávně vyložil, případně ji nesprávně aplikoval (z podřazení skutkového stavu hypotéze normy učinil nesprávné závěry o právech a povinnostech účastníků).

Dovolání není důvodné.

Podle ustanovení § 391 odst. 1 obch. zák. u práv vymahatelných u soudu začíná běžet promlčecí doba ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno u soudu, nestanoví-li tento zákon něco jiného.

Podle ustanovení § 397 obch. zák. nestanoví-li zákon pro jednotlivá práva jinak, činí promlčecí doba čtyři roky.

Podle ustanovení § 408 odst. 1 obch. zák. bez ohledu na jiná ustanovení tohoto zákona skončí promlčecí doba nejpozději po uplynutí 10 let ode dne, kdy počala poprvé běžet. Námitku promlčení však nelze uplatnit v soudním nebo rozhodčím řízení, jež bylo zahájeno před uplynutím této lhůty.

Podle ustanovení § 408 odst. 2 obch. zák. bylo-li právo pravomocně přiznáno v soudním nebo rozhodčím řízení později než tři měsíce před uplynutím promlčecí doby nebo po jejím uplynutí, lze rozhodnutí soudně vykonat, jestliže řízení o jeho výkonu bylo zahájeno do tří měsíců ode dne, kdy mohlo být zahájeno.

Již systematický výklad zařazení ustanovení § 391 a § 397 do téhož (totiž třetího) oddílu jedenáctého dílu první hlavy třetí části obchodního zákoníku nemůže vést k závěru jinému, než že čtyřletá obecná promlčecí doba je dobou, v níž je třeba právo uplatnit u soudu, tedy v nalézacím řízení. Tomu také odpovídá ustálená soudní praxe, jež za „úkon považovaný podle předpisu upravujícího soudní řízení za jeho zahájení“ (§ 402 obch.zák.) pokládá návrh, resp. žalobu (§ 79 odst. 1 o.s.ř.), nikoli tedy návrh na výkon rozhodnutí.

Naproti tomu v souzené věci (výkonu rozhodnutí) jde o otázku, kdy se promlčuje právo již pravomocně (v nalézacím řízení) přiznané, a tedy (potažmo), kdy nejpozději může oprávněný podat návrh na výkon rozhodnutí, aby se nevystavil nebezpečí úspěšně vznesené námítky promlčení, resp. aby výkon rozhodnutí nebyl posléze pro promlčení zastaven.

Jediné ustanovení, v němž obchodní zákoník upravuje promlčení ve vztahu k výkonu rozhodnutí, a kde používá pojmu „právo pravomocně přiznané v soudním nebo rozhodčím řízení“, je ustanovení § 408 odst. 2, zařazené ovšem v jiném, totiž pátém oddílu téhož dílu, hlavy a části obchodního zákoníku. Ze zařazení tohoto ustanovení (poskytujícího k podání návrhu na výkon rozhodnutí pro tam uvedené případy /o něž však v předmětné věci nejde, jelikož oprávněnému bylo právo pravomocně přiznáno dříve než tři měsíce před uplynutím promlčecí doby/ ještě další, a to tříměsíční lhůtu) za ustanovení § 408 odst. 1 obch. zák., zakotvující desetiletou lhůtu, nutno dovodit, že právo pravomocně přiznané lze vykonat v exekučním řízení zahájeném v desetileté lhůtě podle § 408 odst. 1 obch. zák.

Ustanovení § 408 odst. 2 obch. zák. sice výslovně neříká, že rozhodnutí vydané v soudním či rozhodčím řízení, přiznávající určité právo, lze soudně vykonat, bylo-li exekuční řízení zahájeno v desetileté lhůtě, ale pro tam uvedené případy (o něž, viz výše, v souzené věci nejde) dokonce stanoví prodloužení promlčecí doby (o tři měsíce ode dne, kdy vykonávací řízení mohlo být zahájeno). Touto „promlčecí dobou“, o jejímž uplynutí hovoří (v souvislosti s prodloužením lhůty k výkonu rozhodnutí) ustanovení § 408 odst. 2 obch. zák. - logicky - není obecná čtyřletá doba (§ 397 obch. zák.) stanovená pro uplatnění práva v nalézacím řízení, tedy pro podání žaloby (§ 391 odst. 1 obch. zák.), nýbrž desetiletá doba upravená v předcházejícím odstavci téhož paragrafu (tedy v § 408 odst. 1 obch. zák.).

Z uvedeného vyplývá, že řízení o výkon rozhodnutí (vydaného v nalézacím, ať již soudním či rozhodčím řízení) přiznávajícího určité právo musí být zahájeno v desetileté lhůtě, počítané ode dne, kdy lhůta počala běžet poprvé (§ 408 odst. 1 obch. zák.), a v určitých (nikoli ovšem předmětném) případech v desetileté lhůtě prodloužené o další tři měsíce od vykonatelnosti rozhodnutí (§ 408 odst. 2 obch. zák.). Dovolatelka se tudíž mylí, dovozuje-li, že po skončení nalézacího řízení pokračoval běh 4-leté lhůty stanovené v § 397 obch. zák., jelikož při řešení otázky, kdy se promlčuje právo na výkon rozhodnutí, tedy právo již pravomocně (v nalézacím řízení) přiznané, je pojmově vyloučeno uvažovat o lhůtě - řečeno dikcí ustanovení § 391 odst. 1 obch. zák. - určené k uplatnění práva (podáním žaloby, již se nalézací řízení teprve zahajuje).

Za stavu, kdy závěr odvolacího soudu, že promlčecí doba začala běžet v květnu 1992 (povinná sice v dovolání - bez jakéhokoli odůvodnění - dovozuje, že 27. května, zatímco podle soudů obou stupňů se tak stalo až následujícího dne, kterýžto rozpor je ovšem nevýznamný), zůstal dovoláním nenapaden, je právní posouzení věci, bylo-li usnesení o zamítnutí návrhu na zastavení exekuce nařízené k návrhu z 8.3.2000 potvrzeno, správné, dovolání tedy Nejvyšší soud jako nedůvodné bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem, odst. 6 o.s.ř. usnesením zamítl.

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)